

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Vår saksbehandler
Åshild Olaussen

Kopi til

Vår dato
30.03.2016

Vår referanse
DOK/2016/00209

Deres referanse

Høringsvar fra Unio til Høring – forskrifter om rammeplan for femårige grunnskolelærerutdanninger

Unio viser til Kunnskapsdepartementets brev av 22.12.2015 Høring – forskrifter om rammeplan for femårige grunnskolelærerutdanninger. Nedenfor følger Unios synspunkter.

Noen generelle kommentarer

Unio vil understreke betydningen av at vi nå, gjennom etablering av masterutdanning for grunnskolelærere, skal legge grunnlaget for nye grunnskolelærerutdanninger av høy kvalitet, med godt omdømme og lang levetid. Vi ønsker lærerutdanninger som imøtekommer dagens krav, og som evner å videreutvikle seg i takt med nye krav og forventninger uten at dette krever nye og omfattende revideringer av forskrifter om rammeplaner. Det er derfor viktig at de nye femårige lærerutdanningene får en struktur og et innhold som tar utgangspunkt i hvilke krav til kompetanse vi tror vil være relevante (også) i et fremtidig samfunns- og arbeidsliv. I arbeidet med utmeisling av rammeplanene for de nye lærerutdanningene er det viktig at det lyttes til debattene i kjølvannet av Ludvigsen-utvalgets rapport og til innspillene til den kommende stortingsmeldingen om framtidens skole. Utvalget mente framtidens samfunns- og arbeidsliv vil kreve av framtidens skole at den legger opp til større bredde og en utvidet tverrfaglig læring. Særdeles viktig er det at lærerutdanningene blir rigget for å ivareta denne tankegangen.

For å lykkes med de nye lærerutdanningene er det behov for en betydelig kompetanseheving ved UH-institusjonene. Dette vil kreve at lærerutdanningsinstitusjonene blir tilført betydelig økte ressurser til FoU-virksomhet, slik at de ansatte vil ha tid til å utvikle gode FoU-prosjekter samtidig med at de utvikler seg selv som veiledere og undervisere.

Unio mener at

- *Pedagogikk* skal være navnet på det gjennomgående pedagogikkfaget i grunnskolelærerutdanningene. Unio er uenig i forslaget om at (det obligatoriske) pedagogikkfaget kun er foreslått å omfatte 30+30 studiepoeng i løpet av det femårige studieløpet. Når det i tillegg foreslås at det både skal legges inn en modul med 15 studiepoeng RLE og deler av vitenskapsteorien i pedagogikkfaget, er vi bekymret for pedagogikkfagets integrerende rolle og for at de pedagogiske kunnskapene, ferdighetene og kompetansene hos en fremtidig lærer blir for overflatiske. Unio vil ha et solid pedagogikkfag i framtidens grunnskolelærerutdanning. Vi ønsker at faget blir forsterket, og at en ser til de gode erfaringene som også er gjort i nåværende grunnskolelærerutdanningen.

- det må åpnes for andre skoler relevante masterfag enn begynneropplæring for studenter ved grunnskolelærerutdanningen for 1.-7. trinn og for at studenter ved grunnskolelærerutdanningen for 5.-10. kan velge et skoler relevant fag som masterfag. Skolens mandat og praksis er svært kompleks, og skolen trenger et mangfold av kompetanser på mastergradsnivå. Det er helt avgjørende at fremtidens kollegier er sammensatt av lærere med masterfordypning både i skolefag og i skoler relevante fag.
- den fagovergripende dimensjonen og sammenhengen mellom fagene må komme tydeligere fram allerede i forskriftenes første paragraf der formålet med utdanningene fastslås
- det må fastslås i forskriften at de nye grunnskolelærerutdanningene kvalifiserer for tilsetting og undervisning i henholdsvis 1.-7. trinn og 5. til 10. trinn i grunnskolen.
- læringsutbyttebeskrivelsene må løftes opp på et mer overordnet og generelt nivå og at sammenhengen mellom kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse må bedres. Læringsutbyttebeskrivelsene må være tydeligere og inkludere enkelte kompetanser som er helt avgjørende i lærerprofesjonen, det gjelder profesjonsetikk, danning, fagovergripende kompetanse, kritisk refleksjon, klasseledelse og relasjonskompetanse, spesialpedagogikk, mobbing, likestilling og kompetanse til å ivareta klima- og miljøperspektivet i skolen.
- de obligatoriske fagene skal begrenses til å omfatte pedagogikk og norsk på 1.-7. løpet og kun pedagogikk på 5.-10.løpet. Grunnopplæringen skal gi elevene erfaringer med og muligheter for utvikling innenfor et bredt spekter av fagområder og vi står i fare for at en ensidig prioritering av fagene norsk, matematikk og engelsk kan skje på bekostning av andre fag og bredden i skolens oppdrag. Kompetansekravene og akkrediteringsreglene forsterker uroen for at det ikke satses like mye på de øvrige skolefagene – verken av studiestedene, av studentene eller av de som skal tilsette nye lærere. Dette kan føre til at vi etter hvert vil få mange lærere med undervisnings-kompetanse i matematikk, norsk og engelsk mens vi vil mangle lærere med kompetanse i de øvrige fagene.

Unio er spesielt bekymret for en nedgradering av de praktiske og estetiske fagene. De praktiske og estetiske fagene i skolen gir en verdifull inngang til elevenes læring og bidrar til å utvikle elevenes evne til aktiv deltakelse, opplevelse, skapende virksomhet, vurdering og kritisk refleksjon.

- nasjonale deleksamener ikke skal forskriftsfestes. Unio mener at forslaget om forskriftsfesting av nasjonale deleksamener vil innebære en uheldig inngripen i de høyere utdanningsinstitusjoners faglige autonomi. Vi er kjent med at det er iverksatt et pilotprosjekt angående nasjonale deleksamener i regi av NOKUT, som inkluderer enkeltemner i revisjonsfag, sykepleiefag og lærerutdanning. Dette prosjektet er ikke ferdigstilt, og har heller ikke blitt evaluert. Vi mener at det er meningsløst at nasjonale deleksamener forskriftsfestes før det pågående pilotprosjektet er evaluert.

Vennlig hilsen
Unio

Ingjerd Hovdenakk
sekretariatssjef

Åshild Olaussen
fagsjef